

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

«ВЕРДЖЕНО»
Голова приймальної комісії
Рівненського державного
гуманітарного університету
Олександр ПОСТОЛОВСЬКИЙ
14 лютого 2023 р.

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ
З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ**
для вступників на навчання для здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD)
на основі НРК 7

Схвалено науково-технічною радою РДГУ
Протокол № 1 від 25 січня 2023 р.

Голова науково-технічної ради РДГУ Олександр ДЕЙНЕГА

Схвалено на засіданні кафедри романо-германської філології
Протокол № 1 від 24 січня 2023 р.

Завідувач кафедри романо-германської філології Олег ДЕМЕНЧУК

Голова предметної комісії Олег ДЕМЕНЧУК

Розробники: Олена КОНСТАНТИНОВА
Тетяна КУЧМА
Наталія ТАРАСЮК

Програма фахового іспиту з іноземної мови для вступників на навчання для здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) на основі НРК 7 / Олена КОНСТАНТИНОВА, Тетяна КУЧМА, Наталія ТАРАСЮК. Рівне: РДГУ, 2023. 10 с.

Розробники:

Олена КОНСТАНТИНОВА, канд. філол. наук, доцент кафедри романо-германської філології Рівненського державного гуманітарного університету

Тетяна КУЧМА, канд. філол. наук, доцент кафедри романо-германської філології Рівненського державного гуманітарного університету

Наталія ТАРАСЮК, канд. філол. наук, доцент кафедри романо-германської філології Рівненського державного гуманітарного університету

Рецензент:

Костянтин МІЗІН, д-р філол. наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології, перекладу та методики навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі

Програма призначається для осіб із вищою освітою, які готуються до вступного іспиту з іноземної мови на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) на основі НРК 7.

Програма складається з пояснювальної записки, в якій подано загальні положення про проведення вступного іспиту, відомостей про зміст і структуру екзаменаційного білета, переліку основних питань програми іспиту, списку рекомендованої літератури.

ЗМІСТ

I. Основні вимоги на вступному іспиті з іноземної мови	4
II. Вступний іспит. Структура екзаменаційного білета	7
III. Критерії оцінювання відповіді на екзамені	8
IV. Навчальний матеріал з іноземної мови	8
V. Список рекомендованої літератури	9
VI. Інформаційні ресурси	10

I. ОСНОВНІ ВИМОГИ НА ВСТУПНОМУ ІСПИТІ

З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Програма вступного іспиту з іноземної мови розрахована на здобувачів, які закінчили заклади вищої освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» та які мають намір отримати науковий ступінь доктора філософії (PhD) у відповідній галузі наук.

Програму створено з урахуванням положень Державної національної програми «Освіта», вимог та рекомендацій Атестаційної колегії МОН та Програми з іноземної мови для професійного спілкування.

Вступний іспит з іноземної мови – це перевірка рівня знань, навичок і вмінь, який забезпечує необхідну для фахівця комунікативну спроможність у сферах професійного та ситуативного спілкування в усній і письмовій формах; сприйняття і розуміння монологічних та діалогічних висловлювань носіїв мови в межах професійної та ситуативно-побутової тематики на рівні 85-90% інформації при темпі її пред'явлення 100-120 слів на хвилину. Темп монологічного та діалогічного мовлення здобувача повинен бути 200-250 слів на хвилину. Рівень навичок монологічного мовлення здобувачів має забезпечувати їм можливість самостійно готувати повідомлення про проблему, мету, методи та засоби дослідження, експеримент, обробку даних, висновки та інші аспекти наукової роботи.

Вступний іспит з іноземної мови передбачає перевірку та оцінку сформованості у майбутніх аспірантів мовної, комунікативної, країнознавчої компетенції, здатності та готовності реалізувати здобуті знання та вміння у майбутній науковій діяльності у відповідній галузі науки. На вступному екзамені здобувачі повинні продемонструвати вільне володіння іноземною мовою в її усній та письмовій формах на базі здобутого раніше лексичного запасу в обсязі близько 4500 лексичних одиниць.

Здобувачі повинні володіти лексичною, граматичною та орфоепічною нормами іноземної мови, вміти правильно реалізувати цю норму в різних видах майбутньої наукової мовленнєвої діяльності та в різних комунікативних ситуаціях, вміти аргументовано на основі здобутих раніше знань висловлювати свою точку зору в усній та письмовій формах по суспільно-політичним, науковим та фаховим проблемам.

Типова програма з іноземної мови у закладах вищої освіти України розрахована на досягнення рівня володіння мовою B2, який є стандартом для ступеня магістра немовних вузів. Рівень володіння мовою B2 включає в себе професійні комунікативні компетенції, які складаються із загальних мовленнєвих умінь, мовних знань соціолінгвістичної та прагматичної компетенції, і які здобувач повинен мати для успішного складання вступного екзамену до аспірантури з іноземної мови:

Аудіювання:

- розуміти основні ідеї та розпізнавати відповідну інформацію в ході детальних обговорень, дебатів, офіційних доповідей, лекцій, бесід, що за темою пов'язані з науковим дослідженням
- розуміти в деталях розмови, які виходять за межі типового спілкування
- розуміти загальний зміст і більшість суттєвих деталей в автентичних радіо- і телепередачах, пов'язаних з академічною та професійною сферами
- розуміти досить складні повідомлення та інструкції в академічному та професійному середовищі
- розуміти намір мовця і комунікативні наслідки його висловлювання, визначати позицію і точку зору мовця
- розрізняти різні стилістичні реєстри в усному та письмовому спілкуванні з людьми різного віку і соціального статусу, маючи при цьому різні наміри спілкування

Говоріння:

Діалогічне мовлення

- реагувати на основні ідеї та розпізнавати суттєво важливу інформацію під час детальних обговорень, офіційних перемовин, лекцій, бесід, що пов'язані з майбутнім навчанням в аспірантурі та науковим дослідженням
- чітко аргументувати відносно актуальних тем в академічному та професійному житті (в семінарах, дискусіях, переговорах, наукових семінарах, тощо)
- поводитись адекватно у типових світських, академічних і професійних ситуаціях (у наукових конференціях, перервах на каву, вечірках, тощо)
- реагувати на телефонні розмови, які виходять за межі типового спілкування
- телефонувати з конкретними цілями академічного і професійного характеру, висловлювати думки щодо змісту автентичних радіо- і телевізійних програм, пов'язаних з академічною та професійною сферами
- реагувати на оголошення, доволі складні повідомлення та інструкції в академічному і професійному середовищах, адекватно реагувати на позицію / точку зору співрозмовника
- виконувати широку низку мовленнєвих функцій і реагувати на них, гнучко користуючись загальноживаними фразами

Монологічне мовлення

- виступати з підготовленими індивідуальними науковими презентаціями щодо широкого кола тем академічного та професійного спрямування

- продукувати чіткий, детальний монолог з широкого кола тем, пов'язаних зі спеціальністю та науковим дослідженням
- користуватися базовими засобами зв'язку для поєднання висловлювань у чіткій, логічно об'єднаний науковий дискурс

Читання:

- розуміти автентичні тексти, пов'язані з науковим дослідженням та спеціальністю, з підручників, газет, популярних і спеціалізованих наукових журналів та інтернет-джерел
- визначати позицію і точки зору в автентичних текстах, пов'язаних із науковим дослідженням
- розуміти намір автора наукового тексту і комунікативні наслідки висловлювання (наукових статей, анотацій, звітів, тощо)
- розуміти деталі у доволі складних наукових матеріалах, інструкціях, специфікаціях
- розуміти автентичну академічну та професійну кореспонденцію (листи, факси, електронні повідомлення, тощо)

Письмо:

- писати зрозумілі деталізовані тексти різного спрямування, пов'язані з особистою, професійною та науковою сферами
- писати у стандартному форматі деталізовані завдання і звіти, пов'язані з науковим дослідженням
- готувати і продукувати наукову та професійну кореспонденцію
- писати з високим ступенем граматичної коректності анотації, статті, повідомлення, тощо
- заповнювати бланки для академічних та професійних цілей з високим ступенем граматичної коректності
- користуватися базовими засобами зв'язку для поєднання висловлювань у чіткій, логічно об'єднаний дискурс; виконувати цілу низку мовленнєвих функцій та реагувати на них, гнучко користуючись загальноживаними фразами

Мовна компетенція

Майбутні аспіранти повинні мати робочі знання:

- граматичних структур, що є необхідним для гнучкого вираження відповідних функцій та понять, а також для розуміння і продукування широкого кола текстів в академічній та професійних сферах
- правил синтаксису, щоб дати можливість розпізнавати і продукувати широке коло

текстів в академічній та професійній сферах

- мовних форм, властивих офіційному та розмовному регістрам академічного та професійного мовлення
- широкого діапазону словникового запасу (у тому числі наукової термінології), що є необхідним в академічній та професійній сферах

Соціально-культурна і мовленнєва компетенція

Майбутні аспіранти повинні:

- розуміти, як ключові цінності, переконання та поведінка в академічному і професійному середовищі України відрізняються при порівнянні однієї культури з іншими (міжнародні, національні, інституційні особливості)
- розуміти різні корпоративні культури в конкретних професійних або наукових контекстах і те, яким чином вони співвідносяться одна з одною
- застосувати міжкультурне розуміння у процесі безпосереднього усного і писемного спілкування в академічному та професійному середовищі
- належним чином поводити себе й реагувати у типових світських, академічних і професійних ситуаціях повсякденного життя, а також знати правила взаємодії між людьми у таких ситуаціях (розпізнавання відповідних жестів, спілкування очима, усвідомлення значення фізичної дистанції та розуміння жестикуляції у кожній з таких ситуацій)

II. ВСТУПНИЙ ІСПИТ.

СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

Вступний іспит з іноземної мови складається з чотирьох питань.

Перше питання

1. Лексико-граматичний тест. Час виконання – 20 хвилин.

Друге питання

2. Переклад автентичного тексту з іноземної мови на українську. Обсяг – 1000 друкованих знаків. Час виконання – 20 хвилин. Допускається використання словників.

Третє питання

3. Письмове анотування українськомовного тексту іноземною мовою. Обсяг – 2000 друкованих знаків. Час виконання – 20 хвилин. Допускається використання словників.

Четверте питання

4. Співбесіда іноземною мовою з питань наукового дослідження.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ НА ЕКЗАМЕНІ

Під час оцінювання результату вступного екзамену враховується змістовність та ґрунтовність всіх відповідей майбутнього аспіранта на питання екзаменаційного білету, мовна, комунікативна, лінгвокраїнознавча та фахова компетенції здобувача.

Таблиця відповідності балів та критеріїв оцінювання здобувачів

Рівень компетентності	Шкала оцінювання	Національна шкала оцінювання
Початковий нерозуміння суті матеріалу, невміння узагальнювати засвоєний теоретичний матеріал.	1-99	незадовільно
Середній правильне розуміння суті питання матеріалу, якщо при цьому допускаються окремі неточності у застосуванні теоретичних знань при вирішенні практичних завдань.	100-149	задовільно
Достатній правильне і глибоке розуміння суті питання матеріалу, вміння застосовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань, вміння узагальнювати засвоєний теоретичний матеріал.	150-179	добре
Високий правильне і глибоке розуміння суті питання матеріалу, вміння застосовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань, чіткість і логічність висловлювання, вміння узагальнювати та аргументувати засвоєний теоретичний матеріал.	180-200	відмінно

IV. НАВЧАЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

1. Структура речення в іноземній мові у порівнянні зі структурою речення в українській мові. Розповідне, питальне та заперечне речення. Типи питань.
2. Дієслово. Допоміжні, питальні та смислові дієслова.
3. Спосіб дієслова (дійсний, умовний, наказовий).
4. Система аспектно-часових форм. Правила узгодження аспектно-часових форм дієслова.
5. Активний і пасивний стан. Особливості використання і перекладу пасивного стану.
6. Безособові форми дієслова. Дієприкметник, функції та способи перекладу. Інфінітив, функції та способи перекладу.
7. Модальні дієслова та їх еквіваленти.
8. Іменник. Утворення множини. Присвійний відмінок.

9. Артикль.
10. Займенник, його види і функції.
11. Прикметник. Прислівник. Ступені порівняння.
12. Числівник. Кількісні та порядкові числівники. Дріб. Читання формул, дат, позначень часу.
13. Граматичні особливості перекладу (артикль, іменник, прикметник, числівник, займенник, дієслово, прислівник, прийменник, сполучник, безособові речення, безсполучникові підрядні речення, складнопідрядні речення, еліпсис, емфаза, інверсія, подвійне керування і т. ін.).
14. Лексичні особливості перекладу (багатозначність, синонімія, неологізми, «фальшиві друзі перекладача», терміни, уживані вирази та службові слова, іншомовні запозичені, аббревіатури, умовні позначення, власні назви, система мір та ваги і т.ін.).
15. Жанрові особливості перекладу.

V. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Англійська мова

1. Ільченко О.М. Англійська для науковців. The Language of Science. Київ: ТОВ «Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС»», 2022. 338 р.
2. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця: Нова книга, 2018. 577 с.
3. Куліш І.М., Королюк, Г.О. Англійська мова для аспірантів природничих спеціальностей. Черкаси: Вид-во ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2019. 105 с.
4. Graham A. English for Academic Purposes. Northwich: Critical Publishing, 2018. 232 р.
5. Ilchenko O.M., Myroniuk T.M. Reading, Vocabulary, Grammar and Listening Comprehension Tests (for PhD Candidates). Тести з читання, лексики, граматики та аудіювання (підготовка до кваліфікаційного іспиту з англійської мови, рівень C1). Навчальний посібник для аспірантів. Київ: ЦНДВІМ НАНУ, 2018. 62 с.
6. Skern T. Writing scientific English. Berlin: UTB GmbH, 2019. 216 р.

Німецька мова

1. Синегуб С.В. Theorie und Praxis der Übersetzung: Deutsch-Ukrainisch. Теорія та практика перекладу з німецької мови. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2018. 272 с.
2. Jin F., Voß U. Deutsch als Fremdsprache. Grammatik aktiv. Training für Fortgeschrittene zur Wiederholung der Grundgrammatik (B2/C1). Berlin: Cornelsen Verlag, 2020. 312 S.

3. Robling F.-H. Rhetorische Ethik. Hamburg: Meiner, 2020. 228 S.
4. Schnack A. Deutsch intensiv. Wortschatz B2. Das Training. Stuttgart: Ernst Klett Sprechen, 2020. 96 S.

Французька мова

1. Рабош Г. Теорія і практика перекладу (французька мова) для факультетів міжнародних відносин. Вінниця: Нова книга. 2018. 248 с.
2. Grégoire M., Kostucki A. Grammaire progressive du français. Niveau perfectionnement (B2/C2). Paris: CLE International, 2022. 80 p.
3. Miquel C. Communication progressive du français. Niveau perfectionnement (B2/C2). Paris: CLE International, 2022. 48 p.
4. Miquel C. Vocabulaire progressive du français. Niveau perfectionnement (B2/C1.1). Paris: CLE International, 2022. 208 p.

VI. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Academic style (Academic writing). URL: https://www.youtube.com/watch?v=c3_VoWd_Ai0 (дата звернення: 23.01.2023)
2. Academic writing: The basics. Available at: https://www.youtube.com/watch?v=wdmSo2_e18A (дата звернення: 23.01.2023)
3. An introduction to academic writing. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=MyTLosz6aHA> (дата звернення: 23.01.2023)
4. Conversation B2 C1 | Apprenez à parler avec un français dans un contexte amical! URL: https://www.youtube.com/watch?v=wRsNsIBo9_8&list=PL9qmLqC0NyQx3eiJtbad8DxGVih_SUwLm&index=7 (дата звернення: 23.01.2023)
5. Jensen L.J. Information retrieval: A deeper dive into methods for finding relevant papers. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=hCju07CkgNs> (дата звернення: 23.01.2023)
6. Phrasal verbs for academic writing in English. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=xqAR-mN8CFE&t=29s> (дата звернення: 23.01.2023)
7. Wortschatz für Fortgeschrittene (Deutsch B2-C2). URL: https://www.youtube.com/watch?v=-StddTB2D-8&list=PLSgXB_8EZL0WXP2kE3IIARID8EF4A98UR (дата звернення: 23.01.2023)